

ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW ZAKŁADÓW PRZERÓBK MECHANICZNEJ WĘGLA W POLSCE **„PRZERÓBKA”**

Zarząd Krajowy Związku

40-127 KATOWICE, Plac Grunwaldzki 8-10 (Urząd Celny w Katowicach), IV-piętro pok. 419,
tel. 032/2565907, fax. 032/2091112, www.przerobka.pl, zarzad@przerobka.pl, NIP 954-10-25-424

Katowice, dnia 20 marca 2008 r.

STANOWISKO ZWIĄZKU ZAWODOWEGO „PRZERÓBKA” DO PROJEKTU USTAWY „PRAWO GEOLOGICZNE I GÓRNICZE” PRZYGOTOWANEGO PRZEZ MINISTERSTWO ŚRODOWISKA - TEKST JEDNOLITY Z DNIA 21 LUTEGO 2008 R. -

W uzasadnieniu do projektu czytamy, że okres niemal 14 lat, jaki upłynął od chwili wejścia w życie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (aktualny tekst jednolity Dz. U. z 2005 r., Nr 228, poz. 1947 ze zm., dalej powoływanej jako pr.g.g.), jest dostatecznie długi, by podjąć próbę istotnej reformy niektórych zawartych w niej rozwiązań.

Zdaniem twórców projektu - dokonana ocena funkcjonowania ustawy i stosowania jej przepisów potwierdziła potrzebę opracowania nowej ustawy regulującej zasady i warunki wykonywania działalności w zakresie geologii i górnictwa. Wprawdzie projekt nie wprowadza zasadniczych zmian dotychczasowego modelu regulacji prawnej, to jednak liczba zmian powoduje, że celowe jest opracowanie projektu całkowicie nowej ustawy, a nie dokonywanie nowelizacji obowiązującego prawa geologicznego i górniczego.

Jako Związek Zawodowy Pracowników Zakładów Przeróbki Mechanicznej Węgla w Polsce „PRZERÓBKA” oświadczamy, że rozumiemy potrzebę dokonania tych zmian, ale nie rozumiemy dlaczego Ministerstwo Środowiska przygotowało je w tajemnicy przed górnictwem i partnerami dialogu społecznego i bez ich udziału.

Dla naszej organizacji społecznej największym zaskoczeniem jest to, że w projektowanych zmianach z definicji „zakładu górniczego” (art. 6 pkt 7 obecnej ustawy) zamierza się wykreślić definitywnie „obiekty i urządzenia przeróbki”.

Argumentując tą zmianę słowami:

„Brak jest racjonalnych przesłanek przemawiających za tym, by urządzenia oraz instalacje służące do przeróbki wydobytej kopaliny miały wchodzić w skład "zakładu górniczego", co znajduje swój wyraz w nowej definicji wspomnianego "zakładu", wyraźnie wykluczającej z niego przeróbkę (art. 5 pkt 12 projektu).”

Otóż naszym zdaniem istnieje bardzo wiele racjonalnych przesłanek, aby obiekty i urządzenia przeróbki wchodziły w dalszym ciągu w skład zakładu górniczego. I nie jest prawdą, że ich wykreślenie z pojęcia zakładu górniczego pozwoli na obniżenie kosztów przeróbki wydobytej kopaliny. Obecnie koszty zakładów przeróbczych w ramach ruchu zakładu górniczego wahają się na bardzo niskim poziomie od 8% - 10%. Przy ogromnych brakach kadrowych w zakresie odpowiedniego obłożenia stanowisk pracy. Chyba, że autorzy tej zmiany upatrują obniżenie tych kosztów – kosztem pogorszenia się bezpieczeństwa pracy w zakładach przeróbczych.

O takim myśleniu świadczy dalsza treść uzasadnienia mówiąca o tym, że za dotychczasową formą podporządkowania przeróbki rygorom dotyczącym ruchu zakładu górniczego nie przemawiają ani potrzeby związane z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy (wystarczające będzie w tym zakresie odwołanie się do powszechnych wymagań bhp) ani ochrona interesów socjalnych pracowników takich zakładów.

Trudno przy takiej argumentacji nie zapytać:

- czy wraz z wykreśleniem z definicji zakładu górniczego „obiektów i urządzeń przeróbki”, zamierza się także pozbawić wszystkich pracowników zakładów przeróbczych dotychczasowych zabezpieczeń socjalnych?
- czy też wykreślenie „obiektów i urządzeń przeróbki” z definicji zakładu górniczego ma służyć ich prywatyzacji?

Zwracamy uwagę, iż w Dyrektywach EWG, z których na przykład Dyrektywa Rady 92/91 z dnia 3 listopada 1992 r. dotycząca minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych (...) w art. 2 stwierdza się, iż do celów niniejszej dyrektywy:

„(...) przez „zakłady górnicze wydobywające kopaliny otworami wiertniczymi” należy rozumieć wszystkie przedsiębiorstwa, których działalność obejmuje:

- *właściwe wydobywanie kopaliny, w ścisłym znaczeniu tego słowa przy zastosowaniu wierceń i/lub*
- *prace poszukiwawcze w celu wydobywania i/lub*
- ***przygotowanie wydobytych dóbr do sprzedaży**, z wyjątkiem działalności mającej na celu przetwarzanie wydobytych dóbr.”.*

Co oznacza, że obiekty i urządzenia przeróbki w prawie europejskim są częścią zakładu górniczego, gdyż zajmują się – **przygotowaniem wydobytych dóbr do sprzedaży**.

Dlatego uważamy, iż wielkim nieporozumieniem jest przesądzanie przez autorów projektu przedmiotowej ustawy, że obiekty (urządzenia, instalacje) służące do przeróbki wydobytej kopaliny nie powinny wchodzić w skład prawnego pojęcia zakład górniczy.

Takie podejście jest naszym zdaniem ewidentnie sprzeczne z prawem europejskim.

Ponadto za zasadnością pozostawienia obiektów i urządzeń przeróbki w definicji prawnej zakładu górniczego przemawiają również takie względy jak:

1. Zakłady przeróbcze są aktualnie w warunkach polskich nieodłącznym elementem kopalń. Zdecydowana ich większość jest powiązana technologicznie z podziemnymi zakładami górniczymi, a tylko nieliczne stanowią odrębne jednostki gospodarcze zajmujące się wzbogacaniem i uszlachetnianiem obcego węgla i rudy. Zadaniem zakładów przeróbczych jest ilościowe i jakościowe przystosowanie urobku surowego do specyficznych wymagań odbiorców, realizowane w ciągu technologicznym przez który przechodzi najczęściej cały urobek.

2. Nagromadzenie maszyn i urządzeń, ruch strumieni urobku i wydzielanych odpadów, a także prowadzenie poszczególnych operacji technologicznych na sucho lub w ośrodku wodnym nasyconym odczynnikami chemicznymi stwarzają dla załóg zakładów przeróbczych określone zagrożenia wybuchu pyłów węglowych i gazów oraz szkodliwości i uciążliwości jak nadmierny hałas, wibracje itp.

3. Zagrożenia pyłowe w zakładach przeróbki mechanicznej węgla wynikają zarówno z występowania pyłu zawieszonego w powietrzu jak i pyłu gromadzącego się na maszynach, urządzeniach, podestach, konstrukcjach budowlanych itp. Miarą wielkości zagrożenia pyłowego jest aktualna liczba stanowisk pracy o podwyższonym i przekroczonym stężeniu pyłów w powietrzu pomimo stosowanej profilaktyki w tym zakresie.

4. Specyfika zakładów przeróbczych powoduje, że są w nich obecne zagrożenia gazowe, powstające w wyniku wydzielania się metanu podczas procesu wzbogacania lub oparów i mgieł cieczy łatwopalnych stosowanych w zakładach przeróbczych. W zakładach przeróbczych występuje znaczna liczba stanowisk zagrożonych nadmiernym hałasem oraz wibracją ogólną.

5. Stosunkowo słabo udokumentowanym zagrożeniem są zagrożenia mikroklimatyczne oraz promieniowaniem jonizującym. Długoletnia praca załóg zakładów przeróbczych w obecności czynników szkodliwych i niebezpiecznych prowadzi do powstawania chorób zawodowych. Przyczyną ponad 90 % chorób zawodowych w zakładach przeróbczych jest nadmierny hałas pochodzący od ruchu maszyn, urządzeń, strug węgla i odpadów, a także mediów pomocniczych. Pozostałe choroby są związane z zapyleniem i wibracją oraz mikroklimatem.

Stanowczo zatem stoimy na stanowisku, że z uwagi na wymogi bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego nie jest możliwe wykreślenie z definicji zakładu górniczego - obiektów i urządzeń przeróbki. Ich wykreślenie spowodowałaby, że wszystkie obiekty, maszyny i urządzenia przeróbcze przeróbcze usytuowane w granicach obszaru górniczego bez względu na to, czy są własnością przedsiębiorcy górniczego, czy innego podmiotu wykonującego czynności w ruchu zakładu górniczego, zostałyby wyłączone z zakładu górniczego i nie stanowiłyby elementu jego ruchu, a dodatkowo nie podlegałyby jurysdykcji urzędów górniczych.

Zwracamy również uwagę na fakt ścisłego powiązania w dotychczasowych przepisach emerytalnych konieczności wykonywania pracy bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla w zakładach górniczych. Otóż w wykazie B rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w dziale IV, pod pozycją 9 wskazuje się bardzo wyraźnie, że tylko - prace wykonywane bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla **w zakładach górniczych** lub praca górnicza w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin - **uprawniają do wcześniejszej emerytury**.

Wycięcie zatem przeróbki z zakładu górniczego może spowodować automatyczną utratę uprawnień przeróbkarzy do wcześniejszej emerytury. Mamy jednak nadzieję, że autorzy przedmiotowego projektu nie mieli chyba zamiaru w ten sposób pozbawić pracowników zakładów przeróbczych uprawnień emerytalnych. Dlatego też wyrażamy głęboką nadzieję, że obiekty i urządzenia przeróbki pozostaną w dalszym ciągu integralną częścią zakładu górniczego.

Do wiadomości:

- **Ministra Środowiska,**
- **Ministra Gospodarki,**
- **Ministra Pracy i Polityki Społecznej,**
- **Prezesa Rady Ministrów RP,**
- **Wiceprezesa Rady Ministrów RP,**
- **Prezydenta RP,**
- **OPZZ,**
- **Masmediów,**
- **Zalóg Górniczych.**

Za
Zarząd Krajowy Związku
ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW ZAKŁADÓW
PRZERÓBKI MECHANICZNEJ WĘGLA W POLSCE
"PRZERÓBKA"
PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU KRAJOWEGO

Sławomir Łukasiewicz